

Sąd Okręgowy w Radomiu

<https://radom.so.gov.pl/sor/obsługa-interesantow/mediacja/5451,Mediacja-i-listy-mediatorow.html>
18.04.2026, 15:52

Mediacja i listy mediatorów

Co to jest mediacja?

Mediacja to próba doprowadzenia do ugodowego, satysfakcjonującego strony rozwiązania sporu na drodze dobrowolnych negocjacji prowadzonych przy udziale trzeciej osoby, neutralnego i bezstronnego mediatora, który wspiera przebieg negocjacji, łagodzi powstające napięcia i pomaga w dojściu do porozumienia.

W sprawach karnych mediacja ma na celu naprawienie wyrządzonych przestępstwem szkód materialnych i moralnych, pozwala pokrzywdzonemu na wyrażenie jego uczuć, oczekiwań i potrzeb. Sprawcy pozwala przejąć odpowiedzialność za skutki przestępstwa oraz podjąć związane z nią działania. Sprzyja trwałemu zakończeniu konfliktu lub jego załagodzeniu.

Jakie są zasady mediacji?

Wyróżnia się następujące zasady mediacji:

- dobrowolność - strony dobrowolnie wyrażają zgodę na udział w postępowaniu mediacyjnym. Zgoda ta może być cofnięta na każdym etapie trwania mediacji przez każdą ze stron. Wobec uczestników postępowania mediacyjnego nie może być stosowana jakakolwiek forma presji czy nacisku odnośnie udziału w mediacji,
- bezstronność- strony mediacji mają równe prawa i powinny być traktowane jednakowo,
- poufność- przebieg postępowania mediacyjnego objęty jest tajemnicą,
- neutralność- mediator nie może narzucać stronom własnych propozycji rozwiązań sporu, porozumienie jest wypracowywane przez same strony. Jedynie na zgodny wniosek stron mediator może wskazać sposoby rozwiązania sporu, które nie są dla stron wiążące. Mediatorowi nie wolno czerpać żadnych korzyści z tego, co jest przedmiotem negocjacji pomiędzy uczestnikami ani też z faktu, sposobu lub formy zawarcia ugody,
- akceptowalność- strony muszą zaakceptować osobę mediatora i jego pomoc w dochodzeniu do porozumienia. Mogą również na początku mediacji uzgodnić z mediatorem reguły mediacji, których następnie w toku mediacji powinny przestrzegać.

Jaki jest cel mediacji?

Celem mediacji jest wypracowanie rozwiązania satysfakcjonującego strony konfliktu, a nie ustalenie, kto ma rację w sporze.

Mediacja służy załagodzeniu lub wygaszeniu konfliktu istniejącego między stronami, co jest tym łatwiejsze do osiągnięcia, że osoby dotychczas pozostające w konflikcie są równouprawnionymi partnerami w rozmowie, w poszukiwaniu rozwiązania dzielącego ich sporu. Nikt nie może narzucać stronom sposobu rozwiązania sporu, to same strony są odpowiedzialne za wynik mediacji.

Jakie są zalety mediacji?

Mediacja:

- zapewnia stronom możliwość decydowania o jej ostatecznym wyniku,
- zwiększa gwarancję usunięcia na trwałe konfliktu, do jakiego doszło pomiędzy stronami,
- pozwala wypracować stronom akceptowalne rozwiązania problemu, dostosowane do ich indywidualnych potrzeb i oczekiwań,
- służy zapewnieniu harmonii społecznej i konstruowaniu prawidłowych relacji międzyludzkich,
- zapewnia równorzędną pozycję dla wszystkich stron konfliktu lub sporu,
- pozwala spojrzeć na spór z innej perspektywy, skłonić strony do rozważenia problemu z punktu widzenia drugiej strony,
- zaspokaja potrzebę opowiedzenia o swoich krzywdach, doznany poczuciu niesprawiedliwości,
- zapewnia wyższą skuteczność realizowania porozumień, bowiem strony, które same je wypracowały, czują się także odpowiedzialne za ich wykonanie,
- przyczynia się do skrócenia okresu trwania postępowania sądowego,
- przyczynia się do zmniejszenia kosztów związanych z postępowaniem sądowym,
- realizuje konstytucyjną zasadę dostępu do wymiaru sprawiedliwości, zwaną potocznie prawem do sądu, w praktyce zaś rozumianą nie tylko jako zapewnienie szybkich i niedrogich procedur sądowych, ale także alternatywnych pozasądowych procedur rozwiązywania sporów.

Jakie są koszty mediacji?

W mediacji umownej cywilnej koszty mediacji wynikają z cenników poszczególnych ośrodków i określone są w umowie o mediację, jaką strony zawierają z mediatorem (lub ośrodkiem).

Koszty mediacji toczącej się na skutek skierowania przez sąd określone są w rozporządzeniu Ministra Sprawiedliwości z dnia 20 czerwca 2016r. w sprawie wysokości wynagrodzenia i podlegających zwrotowi wydatków mediatora w postępowaniu cywilnym (Dz. U. 2016. 921).

Koszty mediacji karnej i z nieletnim sprawcą czynu karalnego pokrywa w całości Skarb Państwa. Natomiast jeśli strony same zgłosiły się do mediatora (bez skierowania sądu, prokuratora lub policji), to one pokrywają koszty mediacji. W takim przypadku wysokość wynagrodzenia za mediację jest ustalana przez strony i mediatora przed rozpoczęciem mediacji.

Czy wystarczy samo zawarcie ugody przed mediatorem?

(nie dotyczy mediacji karnych i nieletnich)

Ugoda zawarta przez strony przed mediatorem wymaga zatwierdzenia przez sąd, by mogła uzyskać moc prawną ugody sądowej, tzn. by mogła wywoływać takie same skutki, jak w przypadku, gdyby strony zawarły ugodę przed sądem.

Niezbędne jest przy tym złożenie przez stronę wniosku o zatwierdzenie ugody, bowiem sąd z urzędu nie może zatwierdzić ugody. Ani bowiem zawarcie ugody ani też złożenie przez mediatora protokołu w sądzie nie stanowi podstawy wszczęcia postępowania o zatwierdzenie ugody.

Wniosek o zatwierdzenie ugody może złożyć każda ze stron samodzielnie. Możliwe jest także złożenie wspólnego wniosku przez pogodzone strony.

Jeżeli ugoda podlega wykonaniu w drodze egzekucji, sąd zatwierdza ją przez nadanie jej klauzuli wykonalności. W pozostałych przypadkach sąd zatwierdza ugodę postanowieniem na posiedzeniu niejawnym. O terminie posiedzenia niejawnego sąd nie zawiadamia stron, doręcza im jedynie odpis wydanego na takim posiedzeniu orzeczenia.

Kto może być mediatorem?

Mediatorem w sprawach cywilnych (w tym też gospodarczych, rodzinnych i prawa pracy) może być każda osoba fizyczna mająca pełną zdolność do czynności prawnych i korzystająca w pełni z praw publicznych, za wyjątkiem sędziego, który nie jest w stanie spoczynku.

Odrębną kategorię mediatorów stanowią stali mediatorzy. Na listy stałych mediatorów prowadzone przez prezesów sądów okręgowych będzie mógł zostać wpisany mediator spełniający powyższe warunki a ponadto: nie karany za przestępstwo umyślne, co najmniej 26- letni, znający język polski oraz posiadający wiedzę i umiejętności w zakresie prowadzenia mediacji.

Dodatkowo listy mediatorów mogą prowadzić ośrodki mediacyjne (organizacje

pozarządowe i uczelnie). Listy te są przekazywane prezesowi sądu okręgowego. Ośrodki mediacyjne samodzielnie określają wymagania, jakie musi posiadać osoba, która chce zostać wpisana na listę ośrodka.

Decydując się na mediację strony mogą wybrać dowolnego mediatora, również spoza listy prowadzonej przez prezesa sądu okręgowego. Jeżeli strony nie dojdą do porozumienia w tym zakresie, sąd wyznaczy mediatora wyspecjalizowanego w danym rodzaju mediacji, biorąc pod uwagę w pierwszej kolejności stałych mediatorów. Sądy i strony mogą również korzystać z mediatorów wpisanych na listy prowadzone przez ośrodki mediacyjne.

Mediacje w sprawach karnych prowadzić mogą instytucje i osoby uprawnione do prowadzenia postępowania mediacyjnego wpisane na wykaz prowadzony przez prezesa sądu okręgowego.

Mediacje w sprawach nieletnich prowadzić mogą instytucje i osoby uprawnione do prowadzenia postępowania mediacyjnego wpisane na wykaz prowadzony przez prezesa sądu okręgowego; mediacje w sprawach nieletnich mogą też prowadzić rodzinne ośrodki diagnostyczno-konsultacyjne.

Czy można w sprawie cywilnej lub rodzinnej zawrzeć ugodę przed mediatorem poza postępowaniem sądowym?

Jeżeli między stronami nie toczy się postępowanie sądowe albo strony chcą zawrzeć ugodę przed mediatorem poza już toczącym się postępowaniem sądowym, wówczas mediacje można prowadzić na podstawie umowy o mediację zawartej między stronami. Umowa o mediację może być zawarta także przez wyrażenie przez stronę zgody na mediację, gdy druga strona złoży wniosek o wszczęcie mediacji do mediatora.

Strony mogą wybrać mediatora, którym może być każda osoba fizyczna mająca pełną zdolność do czynności prawnych i korzystająca w pełni z praw publicznych, za wyjątkiem sędziego, który nie jest w stanie spoczynku. Strony mogą wybrać mediatora z listy stałych mediatorów prowadzonej przez prezesa sądu okręgowego, a także mediatora z listy ośrodka mediacyjnego, przekazanej prezesowi sądu okręgowego.

W przypadku zawarcia ugody przed mediatorem na podstawie umowy o mediację, strona może wystąpić do sądu z wnioskiem o zatwierdzenie takiej ugody przez sąd. Wówczas mediator składa protokół mediacji z ugodą w sądzie, który byłby właściwy do rozpoznania sprawy według właściwości ogólnej lub wyłącznej. Ugoda po zatwierdzeniu przez sąd ma moc prawną ugody zawartej przed sądem.

Więcej informacji znajduje się na stronie:

<https://www.gov.pl/web/sprawiedliwosc/mediacje>

https://www.facebook.com/mediacja.gov/?locale=pl_PL

https://www.instagram.com/mediacja_gov_pl/

Metadane

Data publikacji : 15.11.2021
Data modyfikacji : 11.12.2025
[Rejestr zmian](#)

Podmiot udostępniający informację:
Sąd Okręgowy w Radomiu

Osoba wytwarzająca/odpowiadająca za informację:

Osoba udostępniająca informację:
Serwis Techniczny Serwis Techniczny JSK

Osoba modyfikująca informację:
Joanna Gwiazda
